

BETÆNKNING
Afgivet af Erhvervs -og Råstofudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutlov om mineralaktiviteter
Fremsat af Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen [senest] bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mariane Paviasen, Inuit Ataqatigiit, formand

Medlem af Inatsisartut Aqqalu Jerimiassen, Atassut, næstformand

Medlem af Inatsisartut Lars Poulsen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Adam Kristensen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Hans Aronsen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson, Siumut

Medlem af Inatsisartut Pele Broberg, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen under FM2023 den 20. april 2023 gennemgået forslaget.

1. Forslagets baggrund, formål og indhold

Efter forslagsstillerens mening kan en råstoflov, der dækker forskelligartede forhold, virke uoverskuelig for borgere og virksomheder. Det foreslås derfor, at forholdene der i dag reguleres af råstofloven, fremover reguleres i tre forskellige love. En selvstændig minelov om forhold vedrørende almindelig minedrift. En selvstændig småskalalov om forhold vedrørende småskalatilladelser og udnyttelse af mineraler til lokale bygge- og infrastrukturprojekter. Denne planlægges fremsat på efterårssamlingen 2023. Den nuværende råstoflov skal fortsat gælde for kulbrinter og anvendelse af undergrunden til lagring.

Det er på denne baggrund, at Naalakkersuisut fremlægger nærværende lovforslag til Inatsisartutlov om mineralaktiviteter, som fastslår:

- At der ved mineralaktiviteter forstås aktiviteter omfattet af Inatsisartutloven og aktiviteter i forbindelse dermed.
- At der ved mineraler forstås alle andre mineralske råstoffer end kulbrinter (olie og naturgas)
- At der ved kulbrinter forstås kulbrinter med en nærmere defineret formel.

Nærværende forslag til Inatsisartutlov finder anvendelse på følgende aktiviteter:

- 1) Forundersøgelse, efterforskning, udnyttelse og videnskabelige undersøgelser af mineraler samt dermed forbundne aktiviteter.
- 2) Energiaktiviteter knyttet til aktiviteter omfattet af Inatsisartutloven samt dermed forbundne aktiviteter.
- 3) Anvendelse af undergrunden til lagring og andre formål vedrørende mineralaktiviteter samt dermed forbundne aktiviteter.
- 4) Undersøgelser og andre aktiviteter af betydning for aktiviteterne nævnt i nr. 1-3

Nærværende forslag til Inatsisartutlov finder ikke anvendelse på følgende aktiviteter:

- 1) Lokale mineralaktiviteter.
- 2) Aktiviteter vedrørende kulbrinter.
- 3) Anvendelse af undergrunden til lagring og andre formål, som ikke vedrører mineralaktiviteter eller dermed forbundne aktiviteter.

Forslagets nærmere indhold er forklaret i forslagets almindelige bemærkninger under kapitel 2 Hovedpunkter i forslaget, hvortil der henvises.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Der var ved forslagets 1. behandling en omfangsrig debat om lovforslaget, hvor der blev drøftet mange forskellige emner i relation til minedrift i Grønland. Der var særlig fokus omkring spørgsmålet om, hvilke hensyn, der bør prioriteres i forvaltningen af mineindustri i Grønland, hvilket også afspejlede kompleksiteten af nærværende lovforslag. Processen omkring det forberedende arbejde med lovforslaget blev også drøftet. Der var generel opbakning til behovet for en ændring af råstofloven, og at dele loven op i tre dele med det sigte, at gøre loven mere overskuelig. Af flere partier samt af Naalakkersuisut blev understreget det essentielle i, at nærværende minelov kan holde i mange år i fremtiden. Der var derfor bred enighed om behovet for en afklaring af, hvilke hensyn, der bør prioriteres i forvaltningen af minedrift, for at kunne udarbejde en lov der understøtter disse mål. På den baggrund blev lovforslaget henvist til behandling i Erhvervs og- Råstofudvalget forinden 2. behandlingen med den bemærkning, at der bør afses den nødvendige tid til udvalgsbehandlingen.

3. Høringssvar

Som sidste punkt, under de almindelige bemærkninger til forslaget, er oplistet de myndigheder, organisationer med videre, som forslaget har været i høring hos. Det oplyses desuden, at forslaget har været i høring i perioden 23. november 2022 til 22. december 2022. Høringmaterialet er desuden offentliggjort på Grønlands Selvstyres høringsportal www.naalakkersuisut.gl. Høringssvarene er vedlagt som bilag A til nærværende betænkning. Udvalget bemærker, at det i høringssvarnotet fremgår, at Naalakkersuisut, i høringsnotatet, har gengivet ”de væsentligste punkter i de modtagne

høringssvar. Der er intet til hinder for denne fremgangsmåde, så længe den loyalt beskriver høringssvarene.

Udvalgets øvrige bemærkninger til høringsmaterialet:

Udvalget bemærker indledningsvis, at Grønlands Erhverv har påpeget, at der tale om en meget kort høringsfrist set i forhold til det omfattende og komplekse materiale, hvilket ikke blev kommenteret af Departement for Råstoffer og Justitsområdet.

Grønlands Erhverv og Grønlands Advokaterne har fremhævet, at det ikke fremgår af lovbemærkningerne, hvorvidt de enkelte bestemmelser i nærværende lovforslag er nye eller videreførte. Grønlands Erhverv og Grønlands Advokaterne finder det dermed svært at gennemskue de eksakte ændringer i retstilstanden i forhold til gældende lov, hvorfor udarbejdelsen af høringssvarene er blevet besværliggjort. Departement for Råstoffer og Justitsområdet har ikke kommenteret dette forhold.

Udvalget noterer sig, at Dundas Titanium A/S, i sit høringssvar, opfordrer til, med henvisning til forslagens § 1, stk. 2, at Naalakkersuisuts nærværende lovforslag lever op til den internationale praksis, inden for områder som miljø, arbejdsmiljø samt samfundsmæssige forhold, der er beskrevet i ”The Equator Principles” ”OECDs common approaches” og ”The IFC Performance Standards”¹.

Denne opfordring bemærker udvalget, at Naalakkersuisut i høringsnotatet har omformuleret til ”Dundas Titanium A/S opfordrer, med henvisning til forslagens § 1, stk. 2, til, at man får foretaget en vurdering af om Grønlands nuværende regelsæt lever op til internationale standarder”.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisuts gengivelse ikke er forenelig med Dundas Titatiums opfordring, da de eksplicit nævner ”The Equator Principles” ”OECDs common approaches” og ”The IFC Performance Standards”.

Naalakkersuisut har til det svaret, at ”Nærværende forslag bygger bl.a. på vurderinger, foretaget af tredjemand, af i hvilket omfang den nuværende lovgivning lever op til internationale standarder”.

Udvalget bemærker at Naalakkersuisut ikke har uddybet hvilke specifikke internationale standarder, nærværende forslag bygger på.

Transparency International Greenland udtrykte generelt positivt om forslaget, men opfordrer til, at man følger anbefalingerne fra Extractive Industries Transparency Initiatives (EITI), og anbefaler at Grønland snarest bliver medlem af EITI.

Lovgivning og praksis i Grønland lever i høj grad op til EITI's principper, og der er ingen tegn på, at der skulle være risiko for korrupsion i den grønlandske mineralindustri. Medlemskab af EITI overvejes løbende, på nuværende tidspunkt har Grønland status af observatør i organisationen sammen med den danske stat. For øjeblikket vurderes det dog, at der er for få mineralaktiviteter i

Grønland, til at kunne retfærdiggøre det store administrative arbejde, der er forbundet med medlemskab af EITI.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisut oplyser, at der ikke er risiko for korrupsion i den grønlandske mineralindustri, og giver udtryk for, at der er få mineralaktiviteter i Grønland. Det er udvalgets forståelse, at mineralindustrien internationalt set er kendetegnet ved at være forbundet med stor risiko for korrupsion. Det er udvalgets holdning, at vi i Grønland bør være på forkant med imødegåelse af risikoen for korrupsion indenfor mineralsektoren. Denne risiko bør ses i sammenhæng med den stigende globale interesse for Grønlands råstoffer i takt med at isen smelter, samt den efterspørgsel der er begrundet i ønsket om sikre og stabile forsyningskæder af kritiske mineraler. I den sammenhæng defineres særligt de sjældne jordarter som kritiske mineraler.

Udvalget har gennem spørgsmål til Naalakkersuisut i forbindelse med et orienteringsmøde søgt at få uddybet forhold omtalt i høringen.

4. Deputationer

Udvalget har modtaget anmodning om foretræde for udvalget fra en delegation fra Brancheudvalget for Råstoffer under Grønlands Erhverv. med dette Delegationen udtrykte særligt bekymring for, at den del af forslaget der omhandler §18, 32, 35, 45, 52, 53, 68 samt 140, vil have en negativ effekt på mineindustrien i Grønland. Hvorfor de fremførte nogle ønsker til ændringer. Delegationen anførte, at mineindustrien generelt har brug for sikre og stabile rammevilkår, og at nærværende forslag i nogen grad kan ses som at være i modstrid med dette. Materiale fra foretræde er vedlagt som **bilag B**.

5. Orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet

Udvalget har til brug for behandlingen af forslaget anmodet Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet om at besvare en række spørgsmål i et orienteringsmøde den 4. maj 2023. Spørgsmålene blev stillet på baggrund af udvalgets ønske om at få yderligere indsigt i nærværende lovforslag. Spørgsmålene blev desuden stillet på baggrund af debatten under førstebehandlingen samt høringssvarene fra myndigheder, organisationer med videre. Kopi af udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisoqs besvarelse er vedlagt nærværende betænkning som bilag C.

Udvalget har herudover haft et orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet mandag den 15. maj 2023, hvor udvalget ønskede Naalakkersuisuts uddybning af bestemmelserne i lovforslagets § 128. Kopi af udvalgets spørgsmål er vedlagt nærværende betænkning som bilag F.

6. Spørgsmål.

På baggrund af debatten under førstebehandlingen og orienteringsmødet med Naalakkersuisut samt udvalgets foretræde med Brancheorganisationen for Råstoffer, har udvalget fremsendt en række spørgsmål til Naalakkersuisut. Udvalget skal takke Naalakkersuisut for hurtigt at udarbejde besvarelsen. Udvalgets spørgsmål og Naalakkersuisuts besvarelse fremgår af bilag D.

7. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker indledningsvist at under 1. behandling var der en omfangsrig debat om nærværende lovforslag. Hvorfor udvalget bemærker at der blev udtrykt forskellige bekymringer for nærværende lovforslag. Endvidere at der var bred enighed om det essentielle i, at en minelov burde være gældende i mange år fremover, og dermed undgå i zigzagkurs i såvel lovgivningen som administrationen. Videre noterer udvalget sig at processen omkring det lovforberedende arbejde med lovforslaget også blev drøftet. Desuden noterer udvalget sig, at der er tale om et ganske omfangsrigt materiale med stor kompleksitet, hvilket også blev bemærket under 1. behandling samt af høringssvarene.

På baggrund af 1. behandlingen og de indkomne høringssvar har udvalget anmodet om et orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet. Udvalget har til brug for fremme af sin behandling af det omfattende lovforslag anmodet Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet om en skematisk oversigt over nævnte ændringer i retstilstanden. De fremsendte spørgsmål og Naalakkersuisuts besvarelse fremgår af bilag C. Udvalget har, henset til det omfangsrige forslag, savnet denne oversigt over de ændringer der foreslås i nærværende lovforslag i forhold til gældende lov. En sådan skematisk oversigt fremmer desuden forslagets gennemsigtighed. Oversigten fremgår af bilag C. Udvalget bemærker at der var enighed om, at nærværende lovforslag skal udarbejdes med respekt for at sikre oprindelige folks rettigheder. Udvalget noterer sig videre, at der blev fremsat et ønske om, at der i lovforslagets § 1 stk. 2, sikres, at aktiviteter omfattet af loven ikke skal være sundhedsskadelig for befolkningen. Udvalget bemærker, at der var generel enighed om der skal fastlægges en øvre grænse frem for høringsperioden frem for mindst 21 dage.

Derudover ønskede udvalget bla. at Naalakkersuisut uddybde, hvordan Naalakkersuisut mener at nærværende lovforslag sikre: bedre borger inddragelse og bedre vilkår for mineralindustrien i forhold til gældende lov.

Videre ønskede udvalget en uddybning af processen for udarbejdelsen af nærværende lovforslag samt, hvilke foranstaltninger Naalakkersuisut har indarbejdet i sit arbejde med nærværende lovforslag med henblik på at forebygge korruption indenfor mineralsektoren. Udvalget noterer sig, at udvalget savnede generelt en mere uddybende besvarelse fra Naalakkersuisut på de fremsendte spørgsmål.

Udvalget har, som sagt, haft foretræde med fra Brancheudvalget for Råstoffer under Grønlands Erhverv. Udvalget bemærker at delegationen oplyste, at mineindustrien generelt har brug for sikre og stabile rammevilkår, og at delegationen mener nærværende forslag i nogen grad kan ses som at være i modstrid med dette. Udvalget bemærker særligt at høringsperioden på mindst 21 dage skaber usikkerhed i mineindustrien, i stedet er der ønsket at der er sat en øvre grænse for høringsperioden. Udvalget noterer sig at delegationen oplyser at §53 i lovforslaget om forarbejdning af mineraler i Grønland ikke fremmer udviklingen af mineralindustrien i Grønland. Delegation oplyste, at det skyldes at Grønland mangler flere dobbeltbeskatningsaftaler med andre lande for, at Grønland kan blive konkurrencedygtig globalt. Videre bemærker udvalget sig, at delegationen oplyser § 68

medfører, at råstofbranchen har en større administrativt arbejde med rapportering af skatter i forhold til andre brancher. Derfor ønsker delegationen dette ændret. Udvalget noterer sig delegationens bekymringer. På baggrund af foretrædet, 1. behandling og orienteringsmødet besluttede udvalget at fremsende en række spørgsmål til Naalakkersuisut. Udvalget henviser til bilag D. Udvalget noterer sig Naalakkersuisuts belysning af bevæggrundene for bestemmelserne beskrevet i afsnittet ”deputationer”. Dog ønskede udvalget at Naalakkersuisut redegjorde mere uddybende for bevæggrundene for §68 og §53. Udvalget vil gerne takke Naalakkersuisut for deres hurtige udarbejdelse af besvarelsen.

Udvalget havde dernæst afholdt et orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Råstoffer og Justitsområdet for at blive orienteret om § 128 om fredning.

8. Forslagets økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De økonomiske og administrative konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger. Erhvervs- og Råstofudvalget tager Naalakkersuisuts redegørelse for disse konsekvenser til efterretning, og har ikke yderligere kommentarer hertil.

9. Udvalgets indstillinger:

Et **flertal** i udvalget bestående af repræsentanter for Inuit Ataqatigiit og Siumut skal om forslaget bemærke:

Inuit Ataqatigiit finder det vigtigt at folks sundhed ikke bliver skadet. På den baggrund opfordrer medlemmer i udvalget bestående af repræsentanter for Inuit Ataqatigiit Naalakkersuisut til at fremsætte et ændringsforslag til forslagets 3. behandling, sådan at forslagets bestemmelse i § 1, stk. 2 erstattes med følgende ordlyd:

*”§1.Stk. 2. Ved Inatsisartutloven forudsættes, at aktiviteter omfattet af loven udføres **uden at skade befolkningens sundhed** forsvarligt med hensyn til sikkerhed, miljø, ressourceudnyttelse og samfundsmæssig bæredygtighed, herunder hensyntagen til befolkningens sociale, kulturelle, religiøse og åndelige værdier og skikke, samt hensigtsmæssigt og i overensstemmelse med anerkendt god international praksis under tilsvarende forhold.”*

Som nævnt ovenfor har udvalget holdt to møder med Naalakkersuisoq for Erhverv- og Råstoffer. Efter det seneste møde med Naalakkersuisoq, mandag den 15. maj 2023, blev det af udvalget besluttet, at det i udvalgets betænkning medtages en opfordring til Naalakkersuisut om, at fremsætte ændringsforslag til lovforslagets bestemmelse i § 128.

Siumut ønskede ikke, at Naalakkersuisut ikke uden om Inatsisartut skal kunne fastsætte bestemmelser om fredning, og om forbud og begrænsning af aktiviteter af hensyn til almene interesser. På den baggrund opfordrer medlemmer i udvalget bestående af repræsentanter for Siumut Naalakkersuisut til at fremsætte et ændringsforslag til forslagets 3. behandling sådan at forslagets bestemmelse i § 128 erstattes med følgende ordlyd:

§ 128. Inatsisartut kan ved lov fastsætte bestemmelser om, at et eller flere bestemte områder fredes for at varetage hensyn til geologiske forhold og deres bevarelse. Der må i et geologisk fredet område ikke udføres aktiviteter af nogen art efter denne Inatsisartutlov, medmindre Inatsisartut i fredningsloven har fastsat bestemmelser om, at en eller flere bestemte aktiviteter må udføres.

Stk. 2. Inatsisartut kan ved lov forbyde eller begrænse aktiviteter efter denne Inatsisartutlov i et eller flere områder med henblik på at varetage hensyn til almene interesser.

Et **flertal** i udvalget bestående af repræsentanter for Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller på den baggrund forslaget til **vedtagelse** i den form, som den foreligger, efter at Naalakkersuisut har fremsat ændringsforslag i overensstemmelse med ovenstående opfordringer fra både Inuit Ataqatigiits repræsentanter i udvalget samt Siumuts repræsentanter i udvalget.

Et **mindretal** i udvalget bestående af repræsentanter for Naleraq og Atassut skal om forslaget bemærke:

”På baggrund af den yderst usikre situation i sagen ved mødet den 15/05-23 i Erhvervs- og Råstofudvalget er de to særskilte partier fra oppositionen Atassut og Naleraq betænkelige ved en godkendelse.

At man vil inddrage Inatsisartut i opgaver der hører under Naalakkersuisut vil ikke fremme fleksibilitet og vil resultere i en uklarhed, og man kan være bekymret for at dette vil være i modstrid med formålet med lovforslaget.

Når flertallets ønske inden 3. behandlingen får sin endelige form, er vi bekymret for, at mineselskaberne i Grønland ikke tilskyndes til minedrift i Grønland.

Når man ikke har set de ønskede ændringsforslag fremført overfor Naalakkersuisut skriftligt er det svært at vurdere hvad formålet er og hvilken effekt det vil have for mineselskaberne.”

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mariane Paviasen
Formand

Aqqalu Jerimiassen
Næstformand

Hans Aronsen

Adam Kristensen

Lars Poulsen

Dines Mikaelson

Pele Broberg